

ПРОФИЛИРАНА ПРИРОДО-МАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ
„АКАДЕМИК ИВАН ЦЕНОВ” - ВРАЦА

бул. „Демокрация” №18, 3000, Враца
тел./факс: 092/ 62 41 69

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ
НА УЧИЛИЩЕ
за учебната 2022/2023 година

Приета на заседание на педагогическия съвет с Протокол №12/14.09.2022 г., утвърдена със Заповед № 0606-0023/15.09.2022 г. на директора на училището, Съгласувана с Обществен протокол №7/13.09.2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. База за изработване на училищната програма
2. Мисия и визия на училището по отношение на превенция на ранното напускане на училище
3. SWOT анализ
  - 3.1. Силни страни
  - 3.2. Слаби страни
  - 3.3. Възможности
  - 3.4. Заплахи/ опасности
4. Целева група
5. Причини за ранното напускане на учениците и специфика на етноса
6. Цели на програмата
7. Задачи и дейности за постигане на реални резултати

1. Необходимост от училищна политика

- Необходимост от въвеждане на система в дейностите по превенция на ранното напускане
- Необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за ранното напускане на ученици (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеенето и др.)

УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ на учениците е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота, в съответствие с Националната стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013-2020/.

УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход,

вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;

- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

При изработване на Училищната програма бяха взети предвид и изводите в Заключения на Съвета на Европа относно ролята на културата в борбата с бедността и социалното изключване (2010/С 324/03) и Заключения на Съвета от 18 ноември 2010 година относно ролята на спорта като източник и двигател за активно социално приобщаване.

Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат да играят важна роля в борбата с бедността и социалното изключване, за насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие.

2. Мисия и визия на училището по отношение на програмата за превенция на ранното напускане на училище

Цялостната училищна политика се основава на:

Мисията на ППМГ “Академик Иван Ценов“-гр. Враца: чрез гъвкаво и личностноориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентоспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

Визията на ППМГ “Академик Иван Ценов“-гр. Враца: като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците – клубове по интереси и работа по проекти;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с изявени в различни области деца /наука, спорт, изобразително изкуство, танцови и певчески изяви и др./;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда.

3. SWOT анализ:

3.1.Силни страни:

- Квалифицирани учители.
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ.
- Извънкласни дейности.
- Възможности за изява в различни области.
- Създаване на приятелска среда.
- Добра материална база.
- Работа по проекти, клубове по интереси.
- Безплатни учебници V-VII клас.
- Извършване на редица дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Подходящи ЗИП.
- Изготвен регистър на ученици, застрашени от ранно напускане на училище.

3.2. Слаби страни

- Недостатъчно добре развито и устойчиво училище за родители.
- Недостатъчна роля и устойчивост на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от ранно напускане на училище.
- Недостатъчно ефективно взаимодействие училище – родители.

- Голям брой отсъствия по извинителни и неизвинителни причини на учениците, който е предпоставка за ранно напускане на училище.
- Слаб родителски интерес и контрол.
- Недостатъчно ефективно взаимодействие на училището с други институции, работещи по проблемите на преждевременното напускане на образователната система.

3.3. Възможности

- кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на ранното напускане дейности;
- интерактивно обучение;
- гражданско образование;
- ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск;
- нови форми за по – голямо ангажиране на родителите;
- действено ученическо самоуправление;
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да напуснат училище;
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството;
- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- периодична оценка и актуализиране на мерките;
- разширяване на връзките с извънучилищните институции;

3.4. Заплахи

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите.
- Неефективни санкции по отношение на децата.
- Неизпълними санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на семействата на учениците.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на финасови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца.
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”.
- Липса на подкрепяща среда около училището.

4. Целева група

Ученици от V до XII клас, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа.

В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

5. Причини за ранно напускане на училище

5.1. Икономически причини:

- Безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт

5.2. Социални причини: Семейни причини:

- Липсата на подкрепяща среда около училището.
- Необходимост за извършване на работа в дома, грижа за роднини, близки.
- Работещи ученици не само през лятото, но и през учебната година, за да се подпомага семейния бюджет.
- Конфликти в семейството, проблеми между родителите (развод, нови партньори на родителите, пианство, побой).
- Смяна на местоживеенето, трудова миграция на родителите.
- Липса на родителски надзор и заинтересованост на родителите.
- Негативно отношение към образованието на родителите и/или детето.
- Прекъснали обучението си поради сключване на брак, раждане на дете.
- Слаба публична изява на децата.

5.3. Етнокултурни причини:

- Специфични етнически, религиони и езикови измерения.
- Етнически вътрешногрупови норми, предопределящи специфичните причини за преждевременно напускане на училище.
- Слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им.
- Липсата на адекватна комуникация с родителите на децата в риск.
- Академичният стил на учебните програми и големият обем на информация в урочните единици.

5.4. Институционални причини:

- Липсата на диалог с останалите институции, имащи отношение към децата.
- Липсата на училищна програма за работа с родителите на децата с асоциално поведение и превенция на ранното напускане.
- Посещение на курсове и частни уроци от учениците, завършващи 12 клас и кандидатстващи във ВУЗ.

6. Цели на училищната политика за превенция на ранното напускане на училище

Обща цел: Обхват и задържане на децата в училище чрез мотивация и създаване на положителна нагласа към учебния процес

Конкретни цели:

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност

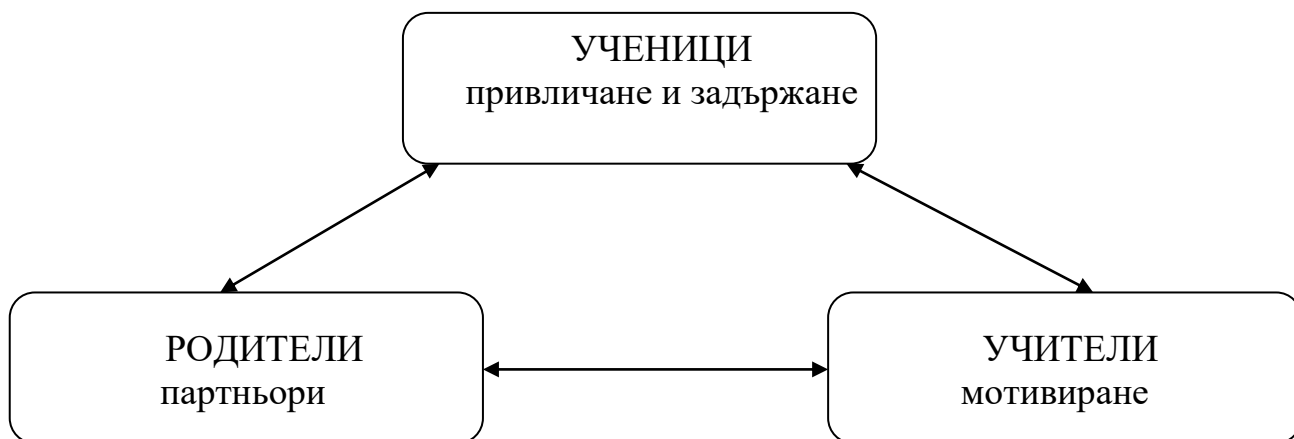
Индикатор за постигане – намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини

- Създаване на положителни нагласи към учебния процес

Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

- Изграждане на външна подкрепяща среда за превенция на ранното напускане на училище (подобряване на взаимоотношенията с институциите и родителите)

Индикатор за постигане – подобряване микроклимата и част от конфликтите в училище

7. Задачи и дейности за изпълнение на целите

1. Провеждане на консултации и допълнителна работа с ученици за достигане на ДОС.
2. Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца; административни проверки.
3. *Регистърът се води от педагогическия съветник и психолога по информация, подадена от класните ръководители.*
4. Информирание дирекция „Социално подпомагане“ за учениците, допуснали неизвинени отсъствия.
5. Своевременно информирание на родителите за допуснати отсъствия и успех на учениците.
6. Планове
  - a. План за задържане на ученици до 16-годишна възраст, подлежащи на задължително обучение.
  - b. План за превенция на тормоза в училище.
  - c. План за професионално ориентиране.
  - d. Включване в плановете на КОО на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в риск – ежеседмично консултиране на ученици, застрашени от ранно напускане
7. Проучване чрез анкети и др. методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности
8. Създаване на годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви / включени към годишния план на училището/
9. *В каледара се включват училищни конкурси и състезания, чествания, празници, ден на таланта, спортни мероприятия и др. Мотивиране на застрашените от отпадане ученици да се включват в зависимост от възможностите и подготовката си. Класните ръководители мотивират застрашените от отпадане деца да се включат в избрани от тях дейности.*
10. Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците.
11. *Контролът се осъществява от заместник - директорите.*
12. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители, свързани с учебно-образователния и възпитателен процес; анализ и оценяване на рисковите фактори за ранно напускане на учениците от училище-ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набеязани мерки за справяне с проблема от класните ръководители.
13. *Контролът се осъществява от заместник - директорите.*
14. Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-

- партньори на училището; план-график за провеждане на родителски срещи.
15. Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема – работа с МВР, ДПС, Община Враца, Младежки дом, Агенция за закрила на детето, Отдел „Социално подпомагане“, НПО и др.
  16. Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социалнослаби деца.
  17. Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на отпадането.

Приложение 1 – Регистър на застрашените от отпадане деца и ученици

**Регистър на застрашените от отпадане ученици от .... клас
2022/2023 учебна година**

№	Трите имена на ученика	брой неизв. отс.	Анализ на причините за нередовно посещение	предприети мерки/ № съобщ.

Изготвил: Л. Иларионова
Педагог. съветник